

ГЕОГРАФСКИ ВЕСТИ И АКТИВНОСТИ**Активности, проекти и функционирање на
истражувачкото здружение на студенти географи (ИЗСГ)
„Природник“ 2011 – 2012 година**

Во текот на 2011 и 2012 година, ИЗСГ Природник успешно ја продолжи својата мисија на ширење и збогатување на географскиот дух помеѓу студентите. За разлика од претходните две години, во овој период успеавме да реализираме повеќе теренски активности, но и да зачлениме повеќе студенти. Особено драго ни е што повеќето зацртани цели успеавме да ги реализираме.

Во почетокот на март - 2011 година се реализираше вториот дел од размената на студенти со Егеа Нови Сад. Овој пат, ИЗСГ Природник (Егеа Скопје) беше гостин во Нови Сад. Во текот на шесте дена од посетата, одлично се запознавме со градот, а покрај него имавме шанса да ги посетиме градовите Белград, Суботица, Сремски Карловци, како и населбата Палиќ покрај Паличкото Езеро. По две седмици организиравме теренска настава на планината Пелистер (18-20.03.2011). Главна цел од нашата посета ни претставуваше врвот Јоргов Камен (1.744 m), а покрај него патем се запознавме и со најрепрезентативната појава на камени реки на Балканскиот Полуостров. Инаку, на оваа теренска настава учествуваа 19 студенти (најмногу до сега), а особено задоволство ни претставуваше присуството на гостинката од ЕГЕА Москва (Русија). Во текот на месец април (2011) од штампа излегоа новите маички, на кои имавме испишано мотивациона порака „БИДИ ГЕОГРАФ!“. Во почетокот на мај – 2011 година, по пауза од една година повторно се вративме на Евромедитеранскиот конгрес, кој овој пат се одржа во Крањска Гора (Словенија). Во периодот од 30.06.2011 до 03.07.2011 го реализиравме летниот камп Караџица 2011. На овој камп присуствуваа 15 членови на ИЗСГ Природник, а преку него изведовме повеќе прошетки, меѓу кои особено за паметење ќе ни остане нашето искачување на Солунска Глава (2.540 m). Имено, при лоши временски услови и поминати 20 km (во еден правец), само шест студенти ја совладаа оваа пречка. Почетокот на новата 2011/12 учебна година го започнавме со една кратка прошетка до планината Водно. Една седмица подоцна, за прв пат Природник (ЕГЕА Скопје) учествуваше на семинарот Балканијада, кој се одржа по трет пат, овој пат во Овчар Бања – Србија. На семинарот се изведоа повеќе екскурзии, прошетки, како и пре-

давања. Во текот на петте работни дена посетивме, а и се запознавме со многу знаменитости од Западна Србија, особено со блиската околина на градовите Чачак и Ужице. На 7 – ми октомври 2011 година, започна третата по ред Стаза Шопова, благодарение на целокупната организација од страна на ИЗСГ Природник. Главна цел ни беше освојувањето на врвовите Калин Камен и Царев Врв. Во почетокот на декември се изведе мотивациониот викенд Папрадиште 2011, во Богомилскиот крај. На оваа теренска настава учествуваа 14 студенти, меѓу кои за прв пат имавме колеги од новата насока – туризам. За време на теренска настава изведовме две прошетки, една до пл. дом „Чеплес“, а втората имаше подолга релација, чија главна цел беше врвот Солунска Глава. Новата 2012 година ја започнавме со нова студенска размена, овој пат со Егеа Белград. Првиот дел од размената гостувавме во Белград (16 – 19 февруари), а додека во почетокот на март ги пречекавме нашите колеги од Егеа Белград. Слично на минатата година во периодот од 1 до 7 мај повторно имавме свој претставник на регионалниот конгрес Euromed 2012, кој се одржа во Н.П. Тара - Србија. Кон крајот на месец мај од печатење излегоа новите маици, на кои овој пат имавме нова порака „Geography is my world“, се со цел ширење на нашата мисија. По повеќе месечните подготовки во почетокот на октомври 2012 год. конечно станавме организатори на една побројна, меѓународна активност. Станува збор за семинарот Балканијада, кој се одржа по четврти пат, овој пат во Н.П. Пелистер. На 24 октомври се одржа годишно собрание на ИЗСГ Природник, на кое избравме нов подмладен управен одбор. Крајот на 2012 година го заокруживме со уште една теренска настава, овој пат го посетивме планинарскиот дом Врешка на планината Плачковица.

Дарко Стојчески, Глигорије Џилвициев

Годишно собрание на ИЗСГ Природник (24 октомври 2012 година)

(Размена со Нови Сад (Србија) – март 2011; терен Пелистер - март 2011; Регионален конгрес Крањска Гора (Словенија) – мај 2011; терен Караница – јули 2011; семинар Балканијада’11, Овчар Бања (Србија) – октомври 2011; експедиција Стаза Шопова’ 11, К. Паланка - октомври 2011; терен Папрадиште – декември 2011; размена со Белград – фебруари/март 2012; Регионален конгрес Н.П. Тара (Србија) – мај 2012, семинар Балканијада’12, Пелистер – октомври 2012, терен Плачковица – декември 2012)

Во текот на февруари и март 2012 година, ИЗСГ Природник ја организираше јубилејната петта размена на студенти, за прв пат во соработка со нашиот соседен ентитет Егеа Белград. Размената се одвиваше во два дела, а еден дел траеше по 4 дена. На размената учествуваа вкупно 16 студенти, по 8 студенти од Р. Македонија и Р. Србија. Првиот дел (16 – 19 февруари) гостувавме во Белград, а за време на нашиот престој солидно се запознавме со знаменитостите на овој милионски град, а покрај него имавме и екскурзија до прекрасниот Нови Сад. Вториот дел (1– 4 март) бевме домаќини на размената, а во текот на овој дел срдечно им ја претставивме нашата метропола – градот Скопје. Покрај него, во заедничка екскурзија со целото членство на Природник, како и останати колеги, го посетивме и градот Охрид. Имено, претходните години Егеа Скопје (ИЗСГ Природник) учествуваше на две размени на студенти со Егеа Нови Сад (2005 и 2010/11), како и по една размена со Егеа Загреб (2005/06) и Егеа Љубљана (2009).

Дарко Стојчески

Во периодот од 2 до 6 мај 2012 година, во Западна Србија, поточно на територијата на националниот парк Тара се одржа 14 – тиот Евромедитерански конгрес, по четврти пат во организација на ЕГЕА Белград. На конгресот учествуваа повеќе од 120 студенти од 20 – тина држави, а свои претставници имаа 44 ентитети или 1/2 од постојаните ентитети во ЕГЕА (европска географска асоцијација на студенти и млади географи). Меѓу нив, секако претставена беше и ЕГЕА Скопје (ИЗСГ Природник), која по петти пат имаше свои претставници на Евромедитеранскиот регионален конгрес (EMRC). Претходно Егеа Скопје учествуваше на: EMRC 2005 Кладово (Србија), EMRC 2006 Похорје (Словенија), EMRC 2009 Гоч (Србија) и EMRC 2011 Крањска Гора (Словенија). Инаку главна тема на годишниот EMRC 2012 беше „Water management the benefit for future generation“ (Управување со водите корист за идните генерации), проблем кој беше поделен на 8 работилници. Покрај работилници, на конгресот се одржаа две предавања (How is it possible sell sky and wormth of the earth и River networks and riverscapes), како и четири различни екскурзии (Дрвенград, Ужице, Тара и посета на Кањонот Увац).

Дарко Стојчески

На 24 октомври 2012 година се одржа годишно собрание на истражувачкото здружение на студенти географи „Природник“, чија главна точка беше избор на ново подмладено раководство. На состанокот беше избран управен одбор во следниот состав: претседател - Боби Стојчевски, потпретседател - Ивана Мукоска, секретар - Кристина Марти-

носка, благајник - Јована Димова и член на управниот одбор - Дарко Стојчески. Ова е шести пат во историјата на ИЗСГ Природник како неговите членови избираат ново раководство, претходно за носители на управниот одбор биле избрани: Петковски Тони (2004 – 2005), Темовски Маријан (2005 – 2006), Кирковски Александар (2006 – 2008), Милосковска Маја (2008 – 2010) и Стојчески Дарко (2010 – 2012).

Дарко Стојчески

Од 4-8.10.2012 во Националниот парк Пелистер се одржа Балканијадата под организација на ЕГЕА Скопје. Како една од активностите на оваа Балканијада беше експедицијата до прекрасното глацијално „Големо Езеро“ и до врвот Ветерница 2420 m. На оваа експедиција земаа учество поголемиот дел од учесниците на Балканијадата кои беа од различни држави: Македонија, Србија, Хрватска и Словенија. Учесниците на експедицијата најпрво се упатија до селото Ниже Поле, од каде започна искачувањето. При искачувањето студентите се запознаа со природните убавини на планинскиот масив Баба, како и со убавините на Националниот парк Пелистер. До познатото Големо Езеро кое се наоѓа на 2220 m.n.v., беа потребни околу 3 часа искачување по доста стрмен терен и тоа од стартната точка на околу 950 m до 2220 m.n.v. Сепак пристигнувањето на оваа прекрасно езеро претставуваше мотив за секого. Учесниците на искачувањето, кај ова езеро направија кратка пауза, што беше одлична можност да се направат одлични фотографии. По паузата учесниците тргнаа до еден од врвовите на Баба Планина над езерото, односно врвот Ветерница 2420 m. Врвот беше набрзо совладеан, а од овој врв се ширеше прекрасен видик кон целото Преспанско Езеро.

Глигорије Џилвициев

Во период од половина век, научниците го следат времето во регионот, но најновата анализа објавена во Nature Geoscience, доаѓа до алармантни последици: температурите се покачени двојно повеќе од она што беше сметано досега. Доколку температурите продолжат да се зголемуваат со иста брзина, ќе се соочиме со потопли и подолги периоди на топење на мразот на Антарктикот. Ова ќе предизвика растење на нивото на морето за три метри за стотици години.

Западната страна на Антарктикот е онаа која се топи бидејќи на неа има повеќе мраз. Овие најнови мерења ги потврдуваат тврдењата на претходно истражување од 2009, кое го откри затопувањето на Антарктикот. Но, во истражувањето, податоците не биле комплетни, па скептиците заклучиле дека проценките за затопувањето биле

претерани. Новото истражување, водено од Дејвид Брумвич, се фокусира на нови податоци од едно место за мерење на температурата, станицата Бирд. Овојпат, нема никакви пропусти за сомневање во доказите. Со летото кое следува на Антарктикот, наскоро научниците ќе имаат цела сезона за да истражуваат нови (уште поалармантни) податоци.

Глигорије Џилвициев

На 15 април 2012 година во близина на Краков (Полска), се одржа роденденска прослава во чест на 25 - те години постоење на ЕГЕА. Имено на овој ден во далечната 1987 година од страна на 10 студенти од Барселона, Варшава и Утрех во Шпанија беа поставени темелите на ЕГЕА (европската географска асоцијација на студенти и млади географи). На 9 – ти декември 1988 год. во Холандија, ЕГЕА официјално е заверена како асоцијација, каде добива и свое стационарно место во градот Утрех. Во почетокот ЕГЕА функционираше само со три ентитети, а од година во година се повеќе се прошируваше, па така денес брои 90 ентитети од 34 европски држави. Поради големата бројка на ентитети кои членуваат во оваа европска географска асоцијација на студенти и млади географи, таа е поделена на четири региони: Источен, Западен, Северен-Балтички регион и Евромедитерански. Во рамки на евромедитеранскиот регион членува и еден ентитет од Р. Македонија, а тоа е ИЗСГ Природник односно ЕГЕА Скопје.

Садат Реџеми

На 7-ми август, 2012 год. еруптираше вулкан на Нов Зеланд по пауза од 115 години. Ерупцијата на вулканот Монт Тонгариро кој се наоѓа во централниот дел на северниот остров на Нов Зеланд исфрли пепел неколку километри од вулканот предизвикувајќи евакуација на жителите кои живеат во близина, а биле и откажани неколку летови во аеродромот. Ерупцијата траела околу 30-тина минути и не предизвикала поголема штета. Нов Зеланд е дел од "Огнениот прстен" во Тихиот Океан и има фреквентна геотермална и сеизмичка активност. Последната регистрирана ерупција на Монт Тонгариро се случила во 1897 и активноста траела цела декада.

Садат Реџеми

Од 7 до 9 демекври ИЗСГ Природник (Егеа Скопје), ја организираше својата јубилејна 40 – та теренска настава на планината Плачковица. За прв пат членовите на ова географско друштво го посетија планинарскиот дом Вртешка, кој се наоѓа на 33km од градот Штип. На

оваа јубилејна 40-та теренска настава, учествуваа 16 студенти од повеќе академски години. Во рамки на теренската настава, во соработка со нашите домаќини (членови на планинарското друштво “ЛИСЕЦ”) направивме една кратка прошетка до врвовите Туртел (1.315 m), Чател (1.337 m), а поминавме и испод врвот Црквиште (1.689 m). Се на се, оваа прошетка траше 5 часа, а поминавме околу 16 km. Сакам да напоменам дека ИЗСГ Природник досега, вклучувајќи го и овој терен има учествувано и организирано 40 активности, од кои 21 се од меѓународен карактер. Од нив 6 се конгреси надвор од Р. Македонија, 5 размени на студенти, 3 семинари, 4 експедиции и останати активности како што се: летни кампови, новогодишни прослави и слично. Во Македонија се одржани вкупно 18 терени, а најголемиот досегашен настан е организирањето на IV –та Балканијада.

Ивана Мукошка

На 24.03.2012 година, земјотрес со јачина од 6,1 степен според Рихтеровата скала го погоди централниот дел на Австралија, што е најсилен забележан земјотрес на овој континент во последните 15 години. Епицентарот на земјотресот бил во оддалечената пустинска област населена со Аборицини, на длабочина од само три километри. Земјотресот се случил во близина на уметничкиот центар Ернабел, каде живеат околу 500 Аборицини. Според зборовите на локалното население, куќите и прозорите се треселе околу 30 секунди. Ова е најсилен земјотрес што се случил во Австралија од потресот со јачина од 6,3 степени во Западна Австралија во 1997 година.

Тоше Столески

На 14.10.2012 година, се случи историски момент за човештвото. Австриецот Фелих Баумгарднер, поранешен војник извел скок од работ на вселената. Тој до работ на вселената допатувал со специјално направена капсула. Пред да го изведе скокот, Баумгарднер зачекорил на платформата и пратил поздрав до Земјата. Во моментот на скокот се наоѓал на висина од 24 милји, а при скокот се движел со брзина и од 830 km/ч. По одредено време, односно после 4 минути слободен пат, тој го активирал падобранот за да се спушти безбедно на Земјата. Се спуштил во Њу Мексико каде после приземјувањето дал изјава во која вели дека знаел дека е голем ризик да се изведе овој скок, но едноставно неколку години наназад се подготвувал физички, а пред се психички за да го изведе овој скок.

Тоше Столески

Ураганот Сенди беше ураган кој уништи делови од Карибите, од средниот Атлантиски и североисточните делови на САД кон крајот на

Октомври 2012 година. Сенди е класифициран како 18-та бура и 10-ти ураган во сезоната на урагани во Атлантикот. Според јачината е класифициран како втор најјак ураган во светот, а прв во крајбрежјето на САД, (најјак регистриран ураган во историјата на Атлански океан). Проценките укажуваат дека овој ураган направил штета од 65 600 000 000 \$. Во седумте земји каде што поминал овој ураган загинале вкупно 253 лица. Најмногу штета направил во САД, односно во градот Њујорк, каде без струја останал половина град, цели 3 до 4 дена, и тотално уништил голем дел од инфраструктурата и објектите. Во овој град ураганот поминал на 29 Октомври 2012 година. Неколку дена предходно, градот се подготвуваше за доаѓањето на ураганот. Голем дел од населението во крајбрежјето беше евакуирано, а покрај тоа беа издигнати насипи за спречување на поголеми катастрофи.

Тоше Столески

Научниците дошле до шокантно откритие дека Арктикот ќе остане без мраз поради забрзаното топење на ледениот кров, предизвикано од глобалното затоплување. Тие препоставуваат дека до 2030 година мразот потполно ќе се стопи. На Арктикот, досега не било забележано вакво нагло топење на мразот, а последните истражувања направени во 2012 година покажуваат дека бил срушен рекордот на топење од 2007 година кога е забележан најголем процент на топење. Ледената обвивка побрзо се топи отколку што се обновува и се проценува дека климатските промени во наредните неколку години можат да бидат катастрофални, бидејќи со топењето на мразот ќе се покачи нивото на морето.

Тоше Столески

Во северниот дел на индонезискиот остров Сулавеси на 03.07.2012 год. еруптира вулканот Сопутан. Ерупцијата се случила во шест часот по локално време, по што вулканот започнал да исфрла пепел и гас кои достигнале висина од околу шест километри. Државниот вулканолог Суруно изјавил дека нема повредени и дека најблиските села се надвор од опасна зона. Вулканот Сопутан се наоѓа на 2.160 километри североисточно од главниот град Џакарта, а за последен пат бил активен во 2008 год. Индонезија е држава со најголем број активни вулкани во светот. Таа се наоѓа во т.н. тихоокеански Огнен прстен – сеизмички активна зона, во која ерупциите на вулканите се честа појава.

Тоше Столески

Во 2012 година, се случила повеќе ерупции, т.е. активности на бројни вулкани во светот. Меѓу нив, се вбројува и вулканот Плоскиј Толбачик (55° 49' 48" N, 160° 19' 48" E) кој се наоѓа на Полуостровот Камчатка. Имено, она што е карактеристично е тоа што овој вулкан се активира по речиси 36 години, односно истиот мирувал од Декември 1976 година. Овој вулкан се наоѓа на околу 3683 m н.м.в. и неговото активирање се случило на 27 Ноември и продолжило во наредните денови. Истиот исфрлал вулкански пепел и гасови кои пак, се прошириле во радиус од 65 km, а исто така при активирањето вулканот уништил и дел од неговиот кратер. Експертите известиле дека моментално нема поголема опасност, но сепак тамошните власти дале препорака до локалните жители да не излегуваат без потреба надвор, а правецот на летање на локалните авиолинии бил променет поради опасноста од вулканскиот пепел. Исто така, се предвидува дека активностите на вулканот Толбачик нема да запрат тука и во наредниот период се очекува истиот повторно да биде активен.

Трајче Лазороски

Еден од позначајните настани во 2012 година, кој пак, секако заслужува да се спомене, се случи во Келн, СР Германија. Имено, во периодот од 26 до 30 Август се одржа Светскиот Географски Конгрес. Неговото одржување се одвиваше во Просториите на Универзитетот во Келн. Слоганот под кој се одвиваше овој конгрес беше "Down to Earth". На истиот, учество земаа повеќе од 2200 географи од целиот свет. Тоа учество беше потврдено преку претставување на свои научни трудови, а тука значајно е да се спомне дека свое учество имаа и претставници од нашата земја Р. Македонија, односно проф. д-р Мирјанка Мацевик, проф. д-р Билјана Апостоловска-Тошевска и Асс. д-р Дејан Илиев од Институтот за Географија при Природно-математичкиот Факултет во Скопје, кои пак, се претставија со свој заеднички труд.

Трајче Лазороски

Со самото доаѓање на 2012 година започна прославувањето на новите престолнини на европската култура за 2012 година. Таа посебна чест и задоволство во 2012 година ја имаа градовите Гимараеш од Португалија и Марибор од Словенија. Гимараеш е сместен во Северо-западна Португалија и често е нарекуван лулка на нацијата. Значаен е за самото формирање на Португалија и е познат како место на раѓањето на првиот португалски крал Алфонсо Први. Како историски центар датира од IX/X век и заштитен од Унеско во 2001 година. Марибор е град кој се наоѓа источно од Похорје и може да се каже дека лежи на

реката Драва и претставува културен и образовен центар. Тој е втор град по големина во Република Словенија и е првиот град од просторот на поранешна Југославија што ја понел титулата престолнина на културата во Европа.

Самата манифестација "Културна престолнина во Европа" датира од 1985 година каде што честа за прв град на култура во Европа ја имал градот Атина. Овој проект е особено значење за развојот на туризмот на една земја, каде што имаме соединување и зближување на културата и туризмот и развој на културниот туризам. За време на едногодишното владеење, градот домаќин со целото негово културно наследство е центар на многубројни културни настани како: изложби, манифестации, концерти, театарски претстави и сл. За 2013 година оваа почесна титула припадна на градовите Марсеј од Франција и Кошице од Словачка.

Филип Станковски

Според најновите сознанија, морското ниво се искачува околу 60 проценти побрзо од претходните проекции на Обединетите Нации. Со тоа се загрозува подрачјата од Мајами до Малдиви, бреговите на Италија (особено Венеција), Холандија и други ниски крајбрежни подрачја во светот. Известувањето претставено на разговорите за климатските промени на ОН кои се одржуваат во Катар исто така укажува дека глобалните температури се многу повисоки отколку претходните предвидувања. Авторот на најновото истражување, Штефан Рамсторф од Универзитетот во Потсдам, вели дека глобалното затоплување воопшто не забавува.

Според сателитските податоци, нивото на Светското море се издигнува за 3,2 mm годишно или 60% побрзо во однос на претходно предвидените 2 mm. Извештајот од 2007 година, покажува дека нивото на морето во овој век ќе се издигне за 18 до 59 cm, додека во минатиот век тоа издигнување изнесувало само 17 cm. Сепак, најновите истражувања предводени од Рамсторф велат дека треба да се очекува нивото да се издигне за 1 метар, па и повеќе ако се зголеми емисијата на стакленички гасови. Тогаш крајбрежните подрачја по светот би биле загрозуени со олуји, ерозија и во најлош случај целосно поплавување.

Всушност, главната цел на собирот во Катар беше да се оствари напредок во постигнување на договор за намалување на емисија на стакленички гасови почнувајќи од 2020 година. Останува да се види дали оваа нова иницијатива ќе вроди со плод.

Стефани Стојановиќ

Како што објави НАСА, според првите податоци, примероците од минерали што ги собра роверот Кјуриозити, неверојатно се слични со

вулканскиот песок на Хаваи. Роверот користел X-зраци при анализа на атомската структура на кристалите во почвата. Со досегашните анализи се покажа дека зрната песок од Марс се слични со базалтната подлога каква што е пронајдена во вулканските региони на Земјата, на пример од Хавајските острови. Со сите наведени анализи научниците сакаат да соберат информации од планетата Марс со цел да утврдат дали некогаш, а можеби и денес на таа планета има траги од елементарен жив свет. За почеток, резултатите се доста охрабрувачки, а можеби уште повеќе изненадувања ќе следат во идниот период.

Стефани Стојановиќ

Неодамна излезе новата верзија на софтверскиот пакет ArcGIS, 10.1. Оваа верзија претставува значително унапредување во однос на претходната и на задоволство на бројни ГИС експерти донесе многу новини. Така, подобрена е интеграцијата на десктоп и сервер варијантите, како и соодветни мобилни и веб апликации. Воедно се нудат дополнителни алатки и инфраструктура за организациите и институциите со која се проширува капацитетот на постоечките ГИС решенија. Исто така, се подобрува можноста за премин кон ГИС концепти и платформи од следната генерација без да се вложува премногу. Новост во ArcGIS Online е варијантата ArcGIS Online for organizations, лесно прилагодлив веб базиран систем дизајниран за професионалци кои сакаат да ги прикажат геопросторните податоци користејќи интернет решенија. Тоа овозможува контрола на администраторот врз креирањето и пристапот до податоците, додека географските информации стануваат лесно достапни на другите членови во самата организација. ArcGIS Online сега е целосно интегриран, лесен за користење портал за илијадници ГИС професионалци ширум светот. Не само што можат да се користат разни картографски прикази, податоци и други геопросторни информации, туку организациите или поединците можат да поставуваат свои карти и модели. ESRI постојано ги надградува содржините на ArcGIS Online поставувајќи нови карти, слики и услуги со што корисниците секогаш имаат пристап до најновите и најпрецизните картографски и ГИС продукти. ГИС експертите увидуваат дека оваа верзија на ArcGIS десктоп верзија е најнапредна ГИС околина креирана до денес. Со наведената верзија, корисниците може да разменат било каков ГИС ресурс, вклучувајќи тука различни карти, снимки, гео податоци и алатки во вид на веб сервис, како за ArcGIS сервер, така и за верзијата ArcGIS Online. Десктоп корисниците, исто така лесно можат да ги групираат своите карти и леери (слоеве) и да ги направат достапни за разни институции, органи, партнери или за јавноста преку различни онлајн групи. Исто така, постои можност креаторите на соф-

твр за мобилни уреди да развијат соодветни бизнис апликации за iOS, Android и Windows Phone. Понатаму, ваквите апликации можат да бидат јавно достапни за симнување преку Apple App Store, Microsoft Marketplace и Android Market. Понатака, слободната ArcGis апликација ќе овозможи преглед на картите, собирање и едитирање на ГИС содржини и користење на софистицирани геопроектирачки алатки. Оваа апликација е достапна за симнување за сите позначајни мобилни платформи. Со верзијата 10.1 програмерите ќе имаат дури и поголем пристап до ArcGis системот преку подобриот интерфејс кон достапните интернет и мобилни апликации.

Милена Маневска, Стефани Стојановиќ